Sporthelden van toen en nu in het Arubaanse Sportmuseum

Boes Orman, Chaz Loefstop, Angel Perez, Jubi Richardson. Arubaanse profvoetballers die bij buitenlandse clubs hun sporen hebben verdiend. Hollandia, de eerste officiële voetbalvereniging van Aruba. De oprichting van de Arubaanse Sport Unie, het Comité Olympico Arubano en de Softbalbond. Softballegende Chipen Chirino. Het Museo di Deporte di Aruba is bij uitstek de plaats om over al deze onderwerpen, maar vooral over de laatste sportheld, het een en ander te weten te komen.

Door Marjanne Havelaar

Francisco (Chipen) Chirino werd op 15 september 1995 bijgeschreven in de *Hall of Fame* van de International Softball Federation (ISF). Hiertoe werd besloten op 18 juni van dat jaar tijdens het zeventiende wereldcongres van de federatie in Puerto Rico. Chirino was de eerste en tot nu toe de enige Arubaan die deze eervolle plaats heeft bereikt. De federatie had daartoe besloten wegens de enorme betekenis van Chirino voor de softbalsport op Aruba.

Toen Chirino te horen kreeg dat hij bijgeschreven zou worden in de Hall of Fame van de ISF, zei zijn vrouw Gigi dat het misschien wel een goed idee zou zijn om een bescheiden expositie op te zetten over de periode van veertig jaar die Chirino op dat moment actief was in de softbalsport. Jorge Aren, die namens de ISF de oorkonde en de bijbehorende ring kwam uitreiken, werd zodoende ontvangen in een kleine ruimte vol met herinneringen aan een leven dat zich afspeelde rondom de sport.

SOFTBAL

Chirino begon zijn carrière in het softbal op veertienjarige leeftijd. Bij de eerste kennismaking was het direct liefde op het eerste gezicht en was Chirino niet meer van het softbalveld weg te slaan. Hij speelde in het jongensteam 'The Yankees' van Companashi, dat in dat jaar ook kampioen werd.

Na een poosje begon hij zich ook met de training en organisatie van de sport bezig te houden. Hij organiseerde onder andere een meidenteam, 'The Oranjestad Store Softball Team', dat vervolgens dameskampioen van Aruba werd. Daarnaast was hij manager van het heren softbalteam, 'The Checkpoint Color', dat er ook in slaagde in hun categorie het sterkste team van Aruba te worden.

Chirino was echter nog niet tevreden met het bereikte resultaat. Hij vertrok naar Springfield in Massachusetts om daar aan het gelijknamige College, soft- en honkbal te gaan studeren. Na zijn terugkeer op Aruba begon hij *softballclinics* te geven via de Arubaanse Sport Unie (ASU). Veel van de mensen die vandaag de dag actief zijn in de sportwereld, hebben nog van Chirino les gehad in hun jeugd. Naast softbal, gaf hij ook les in honkbal en tafeltennis. Overigens moet daarbij vermeld worden dat deze activiteiten plaats vonden na werktijd. Chirino werkte eerst als douaneambtenaar en later bij de Inspectie der Belastingen.

BUDGET

Onder de vlag van de ASU werd de eerste ASU-sportweek georganiseerd, een evenement dat later uitgroeide tot de ASU-Olympiade. Chirino glundert als hij vertelt van het budget van 100.000 gulden dat beschikbaar was om dit sporttoernooi te organiseren voor alle sporten die op Aruba werden gespeeld: "Wel even heel wat anders dat de miljoenen die nu besteed worden." Talloze buitenlandse clubs waren uitgenodigd om het evenement een cachet te geven dat zijn weerga in het Caribisch gebied niet kende. Het kostte vele avonden nadenken en puzzelen en vooral de inzet van veel vrijwilligers om de Olympiade op grootse wijze vorm te geven.

Toen hij in 1954 besloot zijn spikes aan de wilgen te hangen, leek het hem een goed idee zich aan te sluiten bij de Arubaanse Sport Bond. In de jaren daarna heeft hij meegeholpen de softbalfederatie van de Nederlandse Antillen op te richten. Vier jaar lang vertegenwoordigde Chirino Aruba in het Nederlands-Antilliaanse Olympische Comité.

Meer en meer raakte hij betrokken bij besturen en organisatie in de sportwereld en mede door zijn inzet is veel bereikt. Om er maar een paar te noemen: de Oranjestad Umpires & Scores Association en het Comité Olympico Arubano werden opgericht. Internationaal vertegenwoordigde Chirino Aruba in verschillende sportorganisaties voor het Caribische gebied. Lokaal was hij jarenlang bestuurslid van, hoe kan het ook anders, de Arubaanse Softbalbond.

HOLLANDIA

Al tijdens de inrichting van de bescheiden expositie in 1995 was gebleken dat Chirino tijdens zijn lange sportloopbaan veel meer interessante stoffelijke herinneringen had verzameld dan in de kleine ruimte pasten. Al snel werd besloten tot het inrichten van een permanente expositie in een grotere ruimte en op 15 maart 1998 opende het eerste echte Sportmuseum op Aruba haar deuren voor het publiek. Chirino ging fanatiek aan het verzamelen. Hij wilde namelijk niet zozeer zelf in het centrum van de belangstelling staan, maar het belang benadrukken van de sport en van allen die daar een belangrijke rol in hebben gespeeld en nog spelen. Uit zijn eigen persoonlijke herinneringen en door bij zoveel mogelijk mensen te vragen naar herinneringen, foto's, vaandels, petten, oorkondes en noem maar op, werd een aanzienlijke collectie memorabilia bij elkaar gebracht. Momenteel kunnen bezoekers zich vergapen aan stukken geschiedenis van de meer dan dertig takken van sport die op Aruba werden en worden beoefend.

Het oudste stuk is zonder enige twijfel een foto van het Arubaanse voetbalteam uit 1908, waarop bekende namen te vinden zijn als Arends, De Veer, Oduber, Lacle, Beaujon en Eman, inderdaad, allemaal 'grootvader van'! Het ging toen overigens niet om een officiële vereniging. De eerste officiële voetbalclub was Hollandia. Deze werd opgericht door, alweer een grootvader, namelijk die van de huidige minister van Financiën en Economische Zaken, Nilo Swaen.

Het sportmuseum heeft veel oud materiaal over voetbal, lange tijd veruit de meest populaire sport en vrijwel de enige sport die op grote schaal werd beoefend. Pas na de Tweede Wereldoorlog begon honkbal populair te worden. Foto's en verslagen van ontmoetingen met buitenlandse sportclubs en landenteams, zoals de voetbalwedstrijd tegen Suriname in het seizoen 1946-1947 en de deelname van RCA aan een voetbaltoernooi in Guatemala in 1949 hangen ingelijst aan de muren.

PASO FINO

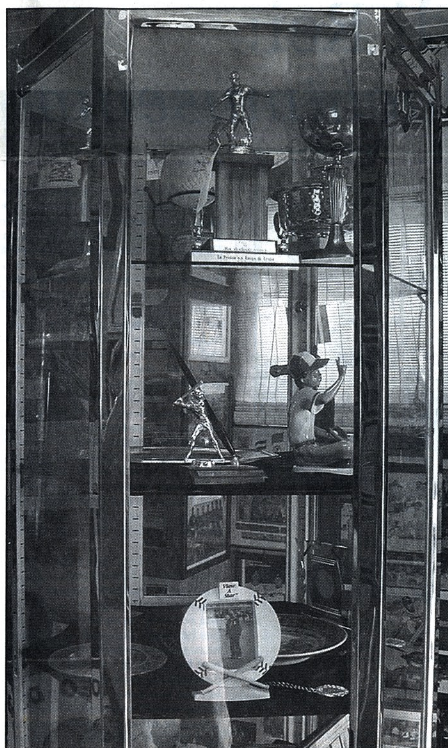
Ook over minder bekende sporten is van alles te vinden in het museum. Foto's van de Paso Fino kampioenschappen. Medailles, bekers en foto's van Taekwondo. Vitrines vol speldjes en badges van de Olympische Spelen, waar ook Arubanen aan deelnamen. Zwemmen, badminton en tafeltennis, noem ze maar op. Van deze laatste sport bezit het sportmuseum overigens een bijzonder krantenknipsel, gedateerd 19 oktober 1980. Daarop is Betico Croes te zien die samen met zijn echtgenote in Maracaibo is vanwege de sportwedstrijden die zoons Glenbert en Junior daar moesten spelen. Betico Croes zelf was altijd erg actief in tafeltennis. Voor Chirino heeft deze foto extra veel betekenis. Hij vindt het heel belangrijk om de jeugd te laten zien dat de grote voorvechter van de Status Aparte heel veel belang hechtte aan sport.

VOL

Het door het echtpaar Chirino begonnen museum groeide en groeide. Al gauw werd de beschikbare ruimte te klein en werd er verbouwd. Dat gebeurde anderhalf jaar geleden. Inmiddels staat het weer helemaal vol, maar het terrein is niet groter, dus verbouwen kan niet meer. Veel spullen staan nu helaas opgeslagen. Ook organisatorisch groeide het museum uit zijn jasje. Daarom werd besloten een stichting op te richten. Sinds januari van dit jaar valt het sportmuseum onder de verantwoordelijkheid van de Stichting Museo di Deporte y Salon di Fama di Aruba. Een van de doelen die het bestuur zich heeft gesteld, is om te proberen een terrein te vinden waarop een groter Museo di Deporte een plaats kan krijgen.

Momenteel kunnen bezoekers zich vergapen aan stukken geschiedenis van de meer dan dertig takken van sport die op Aruba werden en worden beoefend.

15 maart 1998 opende het eerste echte Sportmuseum op Aruba haar deuren voor het publiek.

Het Museo di Deporte di Aruba is gevestigd te Alto Vista 67. Dat is de tweede zijweg links gerekend vanaf de St. Annakerk in Noord, richting Sabana Liber. Het sportmuseum is van maandag tot en met zaterdag elke ochtend geopend van negen tot twaalf uur en 's middags van vijf tot zeven uur. Ook op zondag kan men bij het sportmuseum terecht en wel van half tien 's morgens tot half een 's middags. Het is overigens raadzaam even van tevoren te bellen, want dan wordt de airco aangezet.

Het telefoonnummer van het museum is 587-2397. Wie voor een gesloten deur komt kan in het naastgelegen winkeltje vragen toegelaten te worden. Overigens worden scholen en sportverenigingen van harte uitgenodigd om een kijkje te komen nemen in het sportmuseum.